

Številka: U-I-2/21-9
U-I-3/21-10
Datum: 21. 1. 2021

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobud Franca Vukajča, Radenci, in drugih, vsi Radenci, ter skupine občinskih svetnikov Občine Radenci s prvopodpisanim Dejanom Beričem, Radenci, na seji 21. januarja 2021

sklenilo:

Izvrševanje Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o imenovanju ulic, trgov in naselij v zdraviliškem kraju Radenci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 71/20) se do končne odločitve Ustavnega sodišča zadrži.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pobudniki Franc Vukajč, Marta Vukajč, Stanislav Toplak, Leon Klemenčič in Primož Mauko izpodbijajo Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o imenovanju ulic, trgov in naselij v zdraviliškem kraju Radenci (v nadaljevanju Odlok). Zatrjujejo, da je bil sprejet v nasprotju s tretjim in četrtem odstavkom 21. člena Zakona o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (Uradni list RS, št. 25/08 – v nadaljevanju ZDOIONUS), ker župan ni ustrezno objavil predloga za začetek postopka o preimenovanju ulice. Odloku očitajo tudi, da je bil sprejet v nasprotju s tretjim odstavkom 46. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10 in 30/18 – nadaljevanju ZLS), ker so pobudniki vložili pobudo za razpis naknadnega referendumu o splošnem aktu občine, župan pa ni zadržal

izvajanje Odloka. Predlagajo, naj Ustavno sodišče do končne odločitve zadrži izvrševanje Odloka, saj bi izvršitev Odloka pomenila nastanek obveznosti zamenjave osebnih dokumentov in hišnih števil, kar naj bi povzročilo stroške in zmedo med stanovalci ulice, hkrati pa bi poslovna škoda lahko nastala tudi gospodarskim subjektom, ki imajo sedež na tej ulici.

2. Pobudniki Dejan Berić, Norma Bale, Toni Žitek, Drago Kocbek so člani Občinskega sveta Občine Radenci. Odloku očitajo, da je bil sprejet v neskladju s prvim odstavkom 17. člena in tretjim odstavkom 21. člena ZDOIONUS, ker niso bili seznanjeni s predlogom za začetek postopka o preimenovanju ulice in z rezultati predhodnega posvetovalnega postopka ter se zato niso mogli opredeliti do predloga. Menijo, da jim je bila zato odvzeta pravica do sodelovanja pri sprejemanju splošnega akta občine. Odloku očitajo tudi, da je kršil 70. in 77. člen Poslovnika Občinskega sveta Radenci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 6/15, 32/16, 11/2020 in 62/2020 – v nadaljevanju Poslovník), ker je bil sprejet po skrajšanem postopku in ne po rednem postopku za sprejemanje splošnih aktov občine. Zatrjujejo še, da je prišlo do kršitve pravice do referendum, ker je Odlok začel veljati naslednji dan po objavi in ker župan ni upošteval petnajstdnevnega roka za začetek njegove veljavnosti, kar naj bi bilo v nasprotju z 78. členom Poslovnika, 84. členom Statuta Občine Radenci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11 in 67/15) in 90. členom Ustave. Predlagajo, naj Ustavno sodišče do končne odločitve zadrži izvrševanje Odloka zaradi večjih nepravilnosti v postopku sprejemanja Odloka ter preprečitve nadaljnjih zapletov.

3. Občina Radenci (v nadaljevanju Občina) v odgovoru na predloga za zadržanje izvrševanja Odloka v obeh pobudah¹ navaja, da bi bile posledice zadržanja nesorazmerne posledicam, ki bi jih utrpeli pobudniki. Zatrjuje, da bi morala ponovno menjati table in cestne oznake ter razveljaviti vse postopke, ki so stekli zaradi uveljavitve Odloka (sprememba imena ulice v javnih registrih in evidencah, pričetek postopka za menjavo osebnih dokumentov občanov ipd.). Po drugi strani pa naj pobudnikom ne bi nastala nobena konkretna škoda. Stroške zamenjave osebnih dokumentov naj bi jim v celoti pokrila Občina, saj Odlok predvideva, da občina sofinancira in krije stroške menjave dokumentov do 50,00 EUR na osebo, stroški menjave osebne izkaznice in potnega lista za obdobje desetih let pa naj bi skupaj znašali 64,96 EUR. Ostala škoda, ki naj bi jo zatrjevali pobudniki (navezanost na ime ulice) pa naj bi bila zgolj subjektivno pogojena oziroma je pravno nepriznana, ker je poimenovanje ulice po Josipu Brozu Tito protiustavno. Občina meni, da bi pravčasno zadržanje povzročilo škodo njenim občanom. Sredstva za menjavo dokumentov v višini 50 EUR so predvidena zgolj v proračunu občine za leto 2021, ne pa za leto 2022. Ker naj bi Občina za obe leti sprejela

¹ Občina je odgovor posredovala v dveh vlogah in po dveh ločenih pooblaščenjih (Odvetniški pisarni Stušek, d. o. o., Celje, in Aleksandru Pevcu, odvetniku iz Ljubljane). Ustavno sodišče je za obe vlogi štelo, da gre za odgovor nasprotnega udeleženca, tj. Občine.

proračun, ki je "pravnomočen in dokončen", naj bi bili občani oškodovani za nadomestilo, če bi morali dokumente menjati v letu 2022.

B.

4. Po prvem odstavku 39. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12 in 23/20 – v nadaljevanju ZUstS) sme Ustavno sodišče do končne odločitve v celoti ali delno zadržati izvršitev predpisa, če bi zaradi njegovega izvrševanja lahko nastale težko popravljive posledice. Kadar Ustavno sodišče odloča o začasnem zadržanju izvrševanja izpodbijanega predpisa, vselej tehta med škodljivimi posledicami, ki bi jih povzročilo izvrševanje protiustavnega predpisa, in škodljivimi posledicami, ki bi nastale, če se izpodbijane določbe sploh ne bi izvrševale, pa bi se v ustavnosodni presoji izkazalo, da niso v neskladju z Ustavo.

5. Ustavno sodišče je že v sklepu št. U-I-228/20 z dne 4. 12. 2020 (Uradni list št. 107/20) odločalo o predlogu za začasno zadržanje izvajanja Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o imenovanju ulic, trgov in naselij v zdraviliškem kraju Radenci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 28/20), s katerim je Občina prav tako želela spremeniti ime Titove ceste v Cesto osamosvojitve Slovenije. Ugotovilo je, da ni izkazano, da bi zadržanje izvrševanja izpodbijanega predpisa lahko povzročilo občutnejše škodljive posledice, zlasti ob upoštevanju dejstva, da za zadevno ulico poimenovanje Titova cesta velja že vsaj od leta 1979.² Z njegovo izvršitvijo pa bi lahko nastale vsaj upoštevalne, nezamisljive posledice, če bi bila naknadno ugotovljena njegova protiustavnost oziroma nezakonitost. V primeru kasnejše razveljavitve oziroma odprave tega predpisa bi namreč z njegovo

² Pri tem je Ustavno sodišče opozorilo na pomembno razliko med obravnavno zadevo in zadevo, o kateri je Ustavno sodišče odločilo z odločbo št. U-I-109/10 z dne 26. 9. 2011 (Uradni list RS, št. 78/11, in OdlUS XIX, 26). Drugače kot poimenovanje ulice "Titova cesta", uvedeno z Odlokom o določitvi in spremembi imen in potekov cest in ulic na območju Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 44/09), za katerega 2. člen je Ustavno sodišče v odločbi št. U-I-109/10 ugotovilo, da je v neskladju z načelom spoštovanja človekovega dostojanstva iz 1. člena Ustave, je bilo namreč poimenovanje Titova cesta v Radencih uvedeno (vsaj) že z Odlokom o imenovanju ulic, trgov in naselij v zdraviliškem kraju Radenci (Uradne objave Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, št. 28/79), torej še pred osamosvojitvijo Slovenije. Kot izhaja iz 18. točke obrazložitve navedene odločbe Ustavnega sodišča, je Ustavno sodišče pri presoji navedenega Odloka Mestne občine Ljubljana, ki je poimenovanje Titova cesta ponovno uvedel v letu 2009, poseben pomen pripisalo tudi okoliščini, da v tistem primeru ni šlo za obstoječe poimenovanje, ki bi se ohranilo še iz prejšnje ureditve. Glede na to razlogi iz odločbe št. U-I-109/10 ne vplivajo na to zadevo. Predvsem pa v obravnavani zadevi osrednje vprašanje ni vprašanje ohranitve dosedanjega imena ulice, ampak pravna ustreznost postopka za preimenovanje ulice ne glede na izbrano novo ime ulice.

izvršitvijo nastali nepotrebni stroški tako za stanovalce kot za Občino (plačilo menjave dokumentov, hišnih in uličnih označb ter dela, ki je za to potrebno).³

6. Ustavno sodišče ugotavlja, da Občina tudi v tem postopku ni izkazala obstoja občutnejših škodljivih posledic, ki bi bile večje od upoštevni, nezanemarljivih posledic, ki bi nastale ob izvajanju Odloka. Občina navaja, da bi morala razveljaviti vse postopke, ki so stekli zaradi uveljavitve Odloka, ter da bi morala ponovno menjati table in cestne oznake. Iz 3. člena Odloka izhaja, da sta Geodetska uprava Republike Slovenije (Območna geodetska uprava Gornja Radgona) in Upravna enota Gornja Radgona dolžni izvesti vse spremembe na podlagi Odloka v registru prostorskih enot, evidenci hišnih števil, fizični označitvi stavb in registru prebivalca v tridesetih dneh po uveljavitvi Odloka. Iz navedene določbe izhaja, da nadaljnji postopki spremembe registrov najverjetneje še niso končani. Občina pa tudi ne izkaže, zakaj naj bi razveljavitev že izpeljanih postopkov pomenila nastanek vsaj občutnejših škodljivih posledic. Menjava cestnih oznak je sicer povzročila določene stroške, vendar po oceni Ustavnega sodišča ti ne pomenijo občutnejših škodljivih posledic.

7. Na drugi strani pa ponovno obstajajo enake upoštevne, nezanemarljive posledice, ki so zahtevale zadržanje v sklepu št. U-I-228/20. Kot neutemeljeno je treba zavrnilo navedbo, da občanom ne bo nastala nobena škoda, ker bo Občina povrnila stroške menjave osebnih dokumentov. Že Občina navaja, da je zgolj strošek menjave osebne izkaznice in potnega lista višji od zagotovljenega povračila, pri tem pa je treba upoštevati, da imajo prebivalci ulice dolžnost menjave tudi ostalih dokumentov (npr. voznškega dovoljenja in prometnega dovoljenja). Upoštevati je treba tudi čas, ki ga morajo nameniti opravi, povezanim s spremembo imena ulice (npr. menjave dokumentov in hišne številke). Pri tem je neutemeljena trditev Občine, da bo občanom nastala škoda, če bi se sprejelo zadržanje izvrševanja Odloka, ker so sredstva za povrnitev stroškov zamenjave dokumentov zagotovljena v proračunu zgolj za leto 2021, ne pa tudi za leto 2022. Iz drugega odstavka 4. člena Odloka ne izhaja, da bi bilo povračilo stroškov zamenjave osebnih dokumentov časovno omejeno. Občina pa lahko svoj proračun za leto 2022 tudi spremeni s sprejetjem njegovega rebalansa. Pri posledicah, ki bi nastale zaradi izvrševanja Odloka, pa je treba upoštevati tudi izplačilo nadomestila za zamenjavo osebnih dokumentov in stroške zamenjave hišnih števil, ki bi jih morala Občina povrniti prebivalcem ulice iz svojega proračuna (prvi odstavek 4. člena Odloka). V primeru kasnejše razveljavitve oziroma odprave Odloka bi morala Občina prebivalcem ulice povrniti dvojne stroške te spremembe (prvič ob izvrševanju Odloka in drugič ob njegovi morebitni razveljavitvi oziroma odpravi).

8. Ustavno sodišče zato ponovno ugotavlja, da so posledice, ki bi nastale z izvrševanjem izpodbijanega Odloka, hujše od posledic, ki jih lahko povzroči zadržanje izvrševanja

³ Ustavno sodišče se je sklicevalo na sklep št. U-I-66/06 z dne 23. 3. 2006 (Uradni list RS, št. 36/06).

izpodbijanega Odloka. Zato je Ustavno sodišče zadržalo izvrševanje Odloka do končne odločitve.

C.

9. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi prvega odstavka 39. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Rajko Knez ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Rok Čeferin, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik, Marko Šorli in dr. Katja Šugman Stubbs. Sklep je sprejelo s šestimi glasovi proti dvema. Proti sta glasovala sodnika Knez in Šorli. Sodnik Accetto je dal pritrdilno ločeno mnenje, sodnik Knez pa odklonilno ločeno mnenje.

dr. Rajko Knez
Predsednik

zanj

dr. Matej Accetto
Podpredsednik